

2026-10-21

Plats och tid	King Edward, Kommunhuset, Alingsås kl. 09:00-10:00	Paragrafer	§§132-136
Beslutande	Jan-Erik Wallin (M) (ordförande) Anton César (S) (vice ordförande) Anita Hedén Unosson (S) Peter Norlander (S) Lady France Mulumba (KD) Jens Christian Berlin (L)		
Övriga deltagare	Maria Standar (Kommundirektör) Rebecca Tollemark (Vikarierande kommunsekreterare) Jonas Sjölin (Samhällsbyggnadschef) §132 Jennie Eriksson (Tillförordnad VA-chef) §132 Johan Ekedal (Projektchef VA) §132		
Utses att justera	Anton Cesar (S)		
Justeringens plats och tid	Protokollet justeras på distans.		
Sekreterare	Rebecca Tollemark		
Ordförande	Jan-Erik Wallin (M)		
Justerande	Anton Cesar (S)		

 Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits på Alingsås kommuns digitala anslagstavla.

2026-10-21

- § 132 Information och överläggningar
- § 133 Framtida vatten- och avloppsförsörjning i Bjärke
- § 134 Utökning av verksamhetsområde VA, DP Bostäder vid Varsjövägen, Norra området
- § 135 Initiativärende till kommunstyrelsen gällande stärkt oberoende i kommunens visseblåsarfunktion - Sanna Dabolins (V)
- § 136 Initiativärende till kommunstyrelsen gällande samordning kring Samgrävs ansökan om ny deponi vid Upplo - Lady France Mulumba (KD)

2026-10-21

§ 132

Information och överläggningar

A/ Framtida vatten- och avloppsförsörjning i Bjärke

B/ Utökning av verksamhetsområde för VA, DP Bostäder vid Varsjövägen, Norra området

2026-10-21

§ 133 2026.254 KS

Framtida vatten- och avloppsförsörjning i Bjärke

Ärendebeskrivning

Det finns idag tre vattenverk och ett avloppsreningsverk i Alingsås norra kommun del Bjärke. Samtliga fyra anläggningar är i behov av större renoveringar eller ombyggnationer. Därtill finns det risk för att vattentäkten i Sollebrunn förorenas av överliggande massor samt att restriktivare lagstiftning kräver långtgående åtgärder på Sollebrunns reningsverk avseende rening och utsläppspunkt. Utifrån detta finns det ett behov av att utreda om anläggningarna bör ersättas med ett nytt gemensamt vattenverk samt ett nytt/renoverat avloppsreningsverk, alternativt att överföringsledningar istället förser området med vatten från Alingsås vattenverk samt avleder spillvattnet till Nohaga reningsverk. Dåvarande samhällsbyggnadsnämnd beslutade 2022-10-24, § 174, utifrån genomförd multikriterieanalys, att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att utreda och förprojektera framtida VA-lösning i form av överföringsledningar mellan Alingsås och Bjärke, vilket också var det alternativ som förordades i multikriterieanalysen. Förprojektering av överföringsledningar mellan Alingsås och Bjärke har nu genomförts. Arbetet har innefattat undersökning av befintliga mark- och miljöförhållanden samt framtagande av förslag på lokalisering och dimensionering av ledningar och anläggningar. I uppdraget ingick även att beakta social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet och utöver detta har kostnadsbedömning och identifiering av nödvändiga tillståndsansökningar gjorts.

Förprojekteringen visar på att projektet är tekniskt genomförbart samt ekonomiskt försvarbart, men fortsatt arbete krävs för att fördjupa de tekniska detaljerna och säkerställa alla nödvändiga tillstånd. Tekniska nämnden beslutade 20 april 2026 att godkänna förvaltningens förslag. Kommunstyrelsen beslutade den 1 juni 2026 att ärendet återremitteras till tekniska nämnden för komplettering av beslutsunderlaget med en uppdaterad beredskaps- och sårbarhetsanalys av de tre alternativen med fokus på dricksvattenkvalitet, miljöpåverkan, klimatförändringar samt försörjningssäkerhet vid kris och höjd beredskap. Utredningen ska även redovisa om dessa aspekter påverkar den samlade bedömningen jämfört med 2022 års analys. Samhällsbyggnadsförvaltningen har nu kompletterat ärendet med det i återremissen efterfrågade underlaget.

Beredning

Samhällsbyggnadsförvaltningen har i skrivelse den 2 september lämnat följande yttrande:

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår att ett inriktningsbeslut tas. Inriktningsbeslutet utgör grund för planering av underhåll och reinvesteringar i befintliga VA-anläggningar. Beslutet i sig innebär inte ett direkt ställningstagande till investeringar. Beslut om investeringar fattas inom respektive årsbudget.

Inriktningsbeslutet innebär även att delar av utbyggnaden kan komma att genomföras när det finns samordningsvinster med andra projekt. I dessa fall kommer investeringar att krävas i förtid utifrån projektets tänkta färdigställande. Eftersom samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att den mest kostnadseffektiva, robusta och hållbara VA-försörjningen för Bjärke uppnås genom överföringsledningar till/från Alingsås tätort önskar VA-avdelningen att gå vidare och inleda detaljprojektering.

2026-10-21

Detaljprojektering innebär fördjupade undersökningar kring bland annat markmiljö och geoteknik. VA-avdelningen önskar även inleda en dialog med myndigheter och berörda markägare för att påbörja tillståndprocesser kopplade till framtida utbyggnad och därmed minimera projektrisker.

Beslut**Förslag till beslut i kommunstyrelsen**

Tekniska nämnden ska under detaljprojekterings gång hålla kommunstyrelsen löpande uppdaterad samt ta upp ärendet för nytt beslut om förändringar i förutsättningarna uppstår.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Tekniska nämnden får i uppdrag att detaljprojektera samt bygga överföringsledningar mellan Alingsås och Bjärke för dricks- och spillvatten.
2. Tekniska nämnden ska vid genomförande avveckla följande anläggningar: Sollebrunns reningsverk, Sollebrunns vattenverk, Gräfsnäs vattenverk och Magras vattenverk.

Beslutsunderlag

- § 47 TEN - Framtida vatten- och avloppsförsörjning i Bjärke
- Förslag till tekniska nämnden - Framtida vatten- och avloppsförsörjning i Bjärke(2023.257 TEN-046)
- PM - Beredskaps- och sårbarhetsanalys av Bjärkeområdets framtida VA-försörjning
- Beslutsunderlag för framtida VA-försörjning i Bjärke
- Bilaga: § 174 SBN 2022-10-24 - Framtida VA Bjärke
- PM - Uppdaterad jämförelsekalkyl: Årskostnad VA-lösning Bjärke
- PM Förprojektering - Överföringsledningar Bjärke - Alingsås
- §98 KS Förprojektering av överföringsledningar till Bjärke

2026-10-21

§ 134 2026.425 KS

Utökning av verksamhetsområde VA, DP Bostäder vid Varsjövägen, Norra området

Ärendebeskrivning

I takt med att det kommunala VA-ledningsnätet byggs ut i nya områden måste också verksamhetsområden för kommunalt dricksvatten, spillvatten och dagvatten utvidgas. Orsaken till detta är att inom ett verksamhetsområde råder klara regler om förhållandet mellan huvudman och fastighetsägare genom ABVA och Lagen om allmänna vattentjänster.

Beredning

Samhällsbyggnadsförvaltningen har i skrivelse den 24 augusti lämnat följande yttrande: För verksamhetsområdets utökning se kartbilaga 1 samt fastighetslista i bilaga 2.

Utökningen avser fastigheter inom detaljplan Bostäder vid Varsjövägen, Norra området, del av nuvarande fastighet Tuvebo 1:54. Fastigheterna inom detaljplan Bostäder vid Varsjövägen, Norra området kommer få kommunalt VA och föreslås tas in i verksamhetsområde för spill-, dag - och dricksvatten inför kommande byggnation. Förslaget finansieras inom ramen för VA-taxan.

Beslut

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen godkänner samhällsbyggnadsförvaltningens förslag.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Utökning av verksamhetsområde för allmänna vatten och avloppsanläggningar för fastigheter inom detaljplan Bostäder vid Varsjövägen, Norra området, del av nuvarande fastighet Tuvebo 1:54 enligt kartbilaga 1 och fastighetslista i bilaga 2 fastställs.

Beslutsunderlag

- Förslag till tekniska nämnden - Utökat verksamhetsområde VA, DP Bostäder vid Varsjövägen, Norra området (2026.179 TEN)
- § 45 TEN - Utökning av verksamhetsområde VA, DP Bostäder vid Varsjövägen, Norra området
- Fastighetslista, Utökning av verksamhetsområde VA, DP Bostäder vid Varsjövägen, Norra området
- Karta, Utökning av verksamhetsområde VA, DP Bostäder vid Varsjövägen, Norra området

2026-10-21

§ 135 2026.389 KS

Initiativärende till kommunstyrelsen gällande stärkt oberoende i kommunens visselblåsarfunktion - Sanna Dabolins (V)

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen 4 kap. § 20 har varje ledamot i nämnd rätt att väcka ärende. Sanna Dabolins (V) har den 31 augusti 2026, § 141 lämnat ett initiativärende till kommunstyrelsen, gällande stärkt oberoende i kommunens visselblåsarfunktion.

I initiativärendet förslås kommunstyrelsen:

1. att ge kommunledningskontoret i uppdrag att se över riktlinjerna för visselblåsarfunktionen i syfte att tydliggöra kriterierna för när en extern utredare ska anlitas och stärka funktionens faktiska och uppleva oberoende.
2. att översynen särskilt ska pröva en modell där bedömningen av en extern utredning görs av en oberoende extern part när en anmälan berör personer i ledande ställning eller när det finns organisatoriska eller professionella kopplingar som kan påverka förtroendet för den interna hanterings oberoende.
3. att översynen ska pröva möjligheten till samverkan med annan kommun som ett alternativ till en upphandlad extern utredare.
4. att en oberoende part får göra en förnyad bedömning av det avslutade visselblåsarärendet inom Vård- och omsorgsförvaltningen.

Kommunstyrelsen beslutade den 21 september 2026, 145 § att lämna initiativärendet till kommunstyrelsen för beredning.

Förvaltningens yttrande

Kommunledningskontoret har i skrivelse den 12 oktober 2026 lämnat följande yttrande: Visselblåsarfunktionen inrättades i Alingsås kommun 2020 och har mellan 2020-2025 hanterat 74 ärenden, varav ett 20-tal ärenden utgör formella visselblåsarärenden.

Enligt lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar missförhållanden ska kommunen ha en intern rapporteringskanal och ett förfarande för rapportering och uppföljning enligt lagen. Visselblåsarfunktionen ska vara en kanal för att rapportera missförhållanden och dess uppdrag är att vidta åtgärder för att bedöma riktigheten av de påståenden som framställs i inkomna rapporter. Om det finns skäl kan funktionen vidta eller initiera åtgärder genom att lämna över ärendet till en annan funktion, t ex HR eller en internutredning. När uppgifter inte kan styrkas avslutas ärenden. Visselblåsarlagen innehåller inte någon rätt för enskilda att överklaga ett beslut eller att få en visselblåsarutredning omprövad.

Riktlinje för rapportering av missförhållande av allmänt intresse i Alingsås kommun reviderades senast 2026-04-13 och revideras vid behov.

2026-10-21

Biträdande kommundirektör fick innan sommaren uppdrag att sondera om det finns några grannkommuner som är intresserade av att utforma förslag till en gemensam visselblåsarfunktion och se på de gränsdragningsfrågor som uppstår kring offentlighet- och sekretess, samt hantering av personuppgifter. Det är gränsdragningsfrågor som uppstår och frågor kring vilken information som kan återföras till kommunen och hur sekretess ska hanteras. Ett första initialt möte genomfördes innan semestern.

Det är inte helt oproblematiskt att besluta om en extern granskning av ett avslutat enskilt ärende. Det råder sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) 32 kap. 3 b § eftersom det råder stark sekretess för uppgift som kan avslöja identitet på annan enskild om det inte står klart att uppgift kan röjas utan skada eller men. Detta är något som kammarrättspraxis och JO- beslut understryker i flera beslut. Sekretess måste upprätthållas, åtkomst till uppgifter ska begränsas till behöriga personer och att utlämnande till andra delar i kommunen endast sker med stöd av sekretessbrytande regler. Det finns endast stöd för att lämna ut nödvändiga uppgifter till en annan enhet inom myndigheten om det finns skäl att vidta fortsatta åtgärder. Det finns inte någon sekretessbrytande regel som stöder utlämnande av samtliga handlingar, utan det är endast det som är allmänna handlingar som kan lämnas ut. Detta innebär att en extern granskning inte kan göra en fördjupad utredning av ärendet och ta del av samtliga handlingar i ärendet, utan den externa granskaren kan endast ta del av de handlingar som bedöms vara allmänna handlingar.

Att politiskt besluta om att öppna ett avslutat ärende för ny bedömning kan riskera att bryta mot principen om funktionens oberoende och kan uppfatta som politisk styrning av enskilda utredningar. För att värna om visselblåsarfunktionens integritet och oberoende ska enskilda, redan avslutade ärenden inte tas upp för ny prövning på politiskt initiativ.

Det enda skäl som kan finnas för att öppna ett ärende igen är om det har framkommit helt nya och väsentliga uppgifter i ärendet. Det finns inte heller något hinder att göra en ny visselblåsaranmälan i ärendet, det behövs i regel fakta och underlag som stöder en rapport för att visselblåsarfunktionen ska kunna gå vidare i ett ärende.

En extern utredning av ett redan avslutat ärende medför att den externa granskaren endast kan få ta del av allmänna handlingar som kan lämnas ut med kraftigt maskerade handlingar. Det innebär även en dataskyddsrisk i och med att personuppgifter behandlas för nya ändamål, innebär fler mottagare än nödvändigt och att det är inte lagligt motiverat och i strid mot GDPR- principerna samt visselblåsarlagens ändamåls- och gallringsregler.

Kommunledningskontoret föreslår att förvaltningen får i uppdrag att vid kommande översyn av riktlinjerna definiera när en extern utredare ska anlitas, att kommunledningskontoret fortsätter med att sondera intresset kring ökad samverkan kring en gemensam visselblåsarfunktion med andra kommuner.

Utifrån de risker som uppstår gällande sekretess, dataskydd, rättssäkerhet- och likabehandling, förtroenderisk och risk för politisering föreslår kommunledningskontoret att ärendet inte ska utredas av en extern part.

Kommunledningskontoret föreslår att initiativärendet ska besvaras genom att punkt 1-2 beviljas, punkt 3 anses besvarad och punkt 4 avslås.

2026-10-21

Beslut**Förslag till beslut i kommunstyrelsen**

1. Initiativärende punkt 1-2 bifalls.
2. Initiativärende punkt 3 anses besvarad.
3. Initiativärende punkt 4 avslås

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Svar på initiativärende gällande stärkt oberoende i kommunens visselblåsarfunktion - Sanna Dabolins (V)
- §145 KS Initiativärende till kommunstyrelsen gällande stärkt oberoende i kommunens visselblåsarfunktion - Sanna Dabolins (V)
- § 141 KS Anmälda initiativärenden
- Initiativärende till kommunstyrelsen gällande stärkt oberoende i kommunens visselblåsarfunktion - Sanna Dabolins (V)

2026-10-21

§ 136 2026.391 KS

Initiativärende till kommunstyrelsen gällande samordning kring Samgrävs ansökan om ny deponi vid Upplo - Lady France Mulumba (KD)

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen 4 kap. § 20 har varje ledamot i nämnd rätt att väcka ärende. Lady France Mulumba har den 31 augusti 2026, § 141 lämnat in ett initiativärende till kommunstyrelsen gällande samordning av hantering av Samgrävs ansökan om tillstånd för deponi och avfallsanläggning vid Upplo.

I initiativärendet föreslås att:

1. Att kommunstyrelsen övertar den politiska hanteringen och samordningen av kommunens ställningstagande i ärendet rörande ansökan om tillstånd för deponi och avfallsanläggning vid Upplo.
2. Att kommunens kommande yttrande till Mark- och miljödomstolen ska samordnas så att kommunen lämnar ett samlat och gemensamt yttrande, istället för att kommunen riskerar att lämna flera separata politiska ställningstagande i samma tillståndsprövning.
3. Att kommunstyrelsen för en aktiv dialog med berörda kommuninvånare och berörda föreningar som engagerar sig i frågan, med respekt för att kommunen och föreningar har olika roller, men ambitionen att säkerställa att kommuninvånarnas oro, frågor och synpunkter blir en tydlig del av kommunens samlade bedömning.
4. Att kommunstyrelsen inför kommunens slutliga yttrande till Mark- och miljödomstolen återkommer med ett samlat förslag till kommunens ställningstagande.

Kommunstyrelsen beslutade den 21 september 2026, § 146 att lämna initiativärendet till kommunledningskontoret för beredning.

Förvaltningens yttrande

Kommunledningskontoret har i skrivelse den 14 oktober 2026 lämnat följande yttrande: Kommunstyrelsen och bygg- och miljönämnden är två olika myndigheter och har skilda ansvar gällande frågan kring Samgrävs ansökan om tillstånd för deponi och avfallsanläggning.

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen 6 kap. 1 § leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen kan enligt reglemente lämna yttrande från kommunen som är mer allmänpolitiska och som utgår ifrån andra kommunala perspektiv. Det kan till exempel röra kommunal planering, infrastrukturfrågor och påverkan av tung trafik på det lokala vägnätet och ortens generella utveckling.

Bygg- och miljönämnden är tillsynsmyndighet enligt miljöbalken och ska företräda kommunens miljöintressen i tillståndsprövningar och är tillsynsmyndighet. Bygg- och miljönämndens yttrande ska vara sakligt och opartiskt och utgå ifrån miljöbalken. Detta

2026-10-21

yttrande ska fokusera på de konkreta miljöriskerna för exempelvis grundvatten, buller och lokala ekosystem.

Ärendet kring Samgräv Recyclings tillståndsansökan ligger formellt för juridisk prövning i Mark- och miljödomstolen. Domstolen kontrollerar så att ansökan och den obligatoriska miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) är kompletta. Om domstolen anser att det saknas viktiga utredningar, kan domstolen ålägga bolaget att komplettera ansökan. När domstolen har bedömt att ansökan är komplett kommer domstolen att kungöra ärendet. I detta formella skede är det sakägare som har möjlighet att lämna in skriftliga invändningar och synpunkter direkt till domstolen.

Kommunledningskontoret bedömer att det råder en stark politisk enighet att motsätta sig etableringen av deponin i Upplo. Samordning kan ske genom att kommunstyrelsen och bygg- och miljönämnden informerar varandra om sina argument, så att yttrandena inte motsäger sig varandra och utgår ifrån samma faktaunderlag, även om yttrandena utgår ifrån olika lagrum. Detta ingår i kommunstyrelsens uppdrag och är redan planerat. Kommunstyrelsen kan samordna dialog med invånare och föreningar och när ärendet kungörs kan det finnas behov av samordning.

Kommunstyrelsen kan inte besluta om eller ersätta bygg- och miljönämndens yttrande och kommunen kan lämna in flera yttranden som kan samordnas i tid och sak inom ramen för nämndernas självständighet.

Kommunledningskontoret föreslår därför att initiativärende ska avslås gällande punkt 1 och punkt 2, och att initiativärendet ska beviljas gällande punkt 3 och punkt 4.

Beslut

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

1. Initiativärendet avslås gällande punkt 1 och punkt 2.
2. Initiativärende anses besvarad gällande punkt 3 och punkt 4.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Svar på initiativärende gällande samordnad hantering av Samgrävs ansökan om tillstånd för deponi och avfallsanläggning vid Upplo - Lady France Mulumba (KD)
- §146 KS Initiativärende till kommunstyrelsen gällande samordning kring Samgrävs ansökan om ny deponi vid Upplo - Lady France Mulumba (KD)
- § 141 KS Anmälda initiativärenden
- Initiativärende till kommunstyrelsen gällande samordning kring Samgrävs ansökan om ny deponi vid Upplo - Lady France Mulumba (KD)